

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๕๔

วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ศาลจังหวัดชลบุรีส่งคำร้องของจำเลย (นายฮาษาชิ หรือโยซิมิ คาสึโนริ หรือคะสึโนริ หรือ ทะนะกะ) ในคดีอาญาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลจังหวัดชลบุรีส่งคำร้องของจำเลยที่ ๓ (นายฮาษาชิ หรือโยซิมิ คาสึโนริ หรือคะสึโนริ หรือ ทะนะกะ) ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ที่ ๑๑๐๕/๒๕๓๕ และที่ ๑๒๒๗/๒๕๓๕ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๓ และต้องด้วยมาตรา ๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

นายฮาษาชิ หรือโยซิมิ คาสึโนริ หรือคะสึโนริ หรือ ทะนะกะ ได้ถูกพนักงานอัยการจังหวัดชลบุรี ฟ้องคดีอาญาเป็นจำเลยที่ ๓ ต่อศาลจังหวัดชลบุรี ฐานร่วมกันมีไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งธนบัตรรัฐบาลต่างประเทศปลอม อันได้มาโดยรู้ว่าเป็นของปลอม และร่วมกันฉ้อโกงทรัพย์สินผู้อื่น รวม ๓ คดี เป็นคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ที่ ๑๑๐๕/๒๕๓๕ และที่ ๑๒๒๗/๒๕๓๕ ในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดชลบุรี จำเลยที่ ๓ ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ต่อศาลจังหวัดชลบุรี สรุปตามคำร้องว่า

ขณะที่จำเลยที่ ๓ ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางจังหวัดชลบุรี นั้น จำเลยที่ ๓ ได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม โดยถูกตีโซ่ตรวนที่ข้อเท้าตลอด ๒๔ ชั่วโมงเป็นเวลาประมาณ ๒ ปี ๔ เดือนมาแล้ว ซึ่งเป็นการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม อันขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ที่บัญญัติว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน และวรรคสาม ที่บัญญัติว่า การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ฯลฯ จะกระทำมิได้ และมาตรา ๓๓ ที่บัญญัติว่า ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และวรรคสอง ที่บัญญัติว่า ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนผู้กระทำความผิดมิได้ ดังนั้น เมื่อของจำเลยที่ ๓ ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา

ของศาลจะปฏิบัติต่อจำเลยที่สาม เสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ จำเลยที่ ๓ ได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ขัดต่อรัฐธรรมนูญโดยชัดแจ้ง จึงขอความเป็นธรรมต่อศาลตามรัฐธรรมนูญ ให้มีคำสั่งยกเลิกการตีโซ่ตรวนจำเลยที่ ๓

เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ศาลจังหวัดชลบุรีเรียกผู้บัญชาการเรือนจำกลางชลบุรี และ นายโยชิมิ เข้าไต่สวนข้อเท็จจริง จากการไต่สวนปรากฏชัดแจ้งว่า มีการตีตรวนจำเลยที่ ๓ ตลอด ๒๔ ชั่วโมงจริงตามคำร้อง แต่พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องของบทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของกรมราชทัณฑ์ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เป็นกรณีที่ต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย จึงให้ส่งคำร้องและเอกสารประกอบไปยังศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า เป็นกรณีที่ศาลจังหวัดชลบุรีส่งคำร้องมายังศาล ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการต่อไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

กรมราชทัณฑ์ มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย สรุปได้ว่า เหตุที่เรือนจำกลางจังหวัดชลบุรี ใช้เครื่องพันธนาการจำเลยที่ ๓ เนื่องจากสถานีตำรวจภูธรตำบลพัทธามีหนังสือขอความช่วยเหลือในการป้องกันการหลบหนีของจำเลยที่ ๓ อีกทั้งจำเลยที่ ๓ เป็นผู้ร้ายสำคัญของประเทศญี่ปุ่น การใช้เครื่องพันธนาการของเรือนจำกลางจังหวัดชลบุรีจึงเป็นการดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๑๔ (๓) และกระทำด้วยความเชื่อโดยสุจริต เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังหลบหนีจากการควบคุมของเรือนจำ ทั้งนี้ ทางเรือนจำได้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทุกชนชาติอย่างเดียวกัน

กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือแสดงความเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ เรือนจำกลางจังหวัดชลบุรีมีอำนาจใช้เครื่องพันธนาการได้ หากเห็นว่าผู้ต้องขังน่าจะพยายามหลบหนีการควบคุม อีกทั้งปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ได้ส่งย้ายจำเลยที่ ๓ มาควบคุมที่เรือนจำคลองเปรม โดยไม่ได้ใช้เครื่องพันธนาการแก่จำเลยที่ ๓ แล้ว

จำเลยที่ ๓ มีหนังสือแสดงความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า หลังจากที่ถูกย้ายมาควบคุมที่เรือนจำคลองเปรมและไม่ได้ถูกพันธนาการแล้ว แต่กลับถูกควบคุมให้อยู่แต่ในห้องขัง การที่พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๑๔ ใช้ถ้อยคำว่า “ผู้ต้องขัง” ซึ่งมีความหมายตาม มาตรา ๔ (๒) พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวหมายความรวมถึง “นักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง และคนฝาก” เป็นเหตุให้ผู้ต้องหาที่ศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดดังเช่นจำเลยที่ ๓ ได้รับ

ปฏิบัติเช่นเดียวกันกับผู้กระทำความผิด จึงเห็นว่าพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔ (๒) มาตรา ๑๔ (๑) ถึง (๕) และกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ ข้อ ๒๕ ถึงข้อ ๒๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

ระหว่างพิจารณาคำร้อง กรมราชทัณฑ์มีหนังสือแจ้งศาลรัฐธรรมนูญว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ญีปุ่นมีหนังสือขอให้ส่งตัวจำเลยที่ ๓ ที่เป็นผู้ร้ายข้ามแดนกลับไปประเทศญี่ปุ่น และศาลอาญาได้มีคำพิพากษาในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ผ. ๔/๒๕๔๓ ให้จำเลยที่ ๓ ไว้ในเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งตัวข้ามแดนและปัจจุบันจำเลยที่สามได้ถูกส่งตัวกลับประเทศญี่ปุ่นแล้ว

พิจารณาแล้วเห็นว่าเมื่อจำเลยที่ ๓ ถูกส่งตัวกลับประเทศญี่ปุ่นแล้ว การพิจารณาคำร้องจึงไม่เป็นประโยชน์ต่อจำเลยที่ ๓ ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” การที่จำเลยที่ ๓ อ้างว่าพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔ (๒) และมาตรา ๑๔ (๑) ถึง (๕) ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๓ นั้น จำเลยที่ ๓ ได้ถูกฟ้องในข้อหาร่วมกันมีไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งชนบัตรต่างประเทศปลอม อันตนได้มาโดยรู้ว่าเป็นของปลอมและร่วมกันฉ้อโกงทรัพย์สินผู้อื่น ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาดังนั้น เมื่อศาลยุติธรรมมิได้ใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ บังคับแก่คำร้องนี้ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔ (๒) มาตรา ๑๔ (๑) ถึง (๕) จึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับคดีตามคำร้องนี้ กรณีจึงไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ